

Katowice, 18 kwietnia 2012 r.

Znak: WK-6100/44/4/11/12

Pan
Krzysztof Matyjaszczyk
Prezydent Miasta
Częstochowa

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 21 grudnia 2011 r. do 17 lutego 2012 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Miasta Częstochowy za okres od 1 stycznia 2007 r. do 17 lutego 2012 r. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 23 lutego 2012 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie wynagrodzeń i spraw organizacyjnych:

- *W grudniu 2010 r. p. Krzysztof Matyjaszczyk – Prezydent Miasta Częstochowy przyznał trzem Zastępcom Prezydenta Miasta dodatki specjalne w wysokości 2.700 zł miesięcznie niezgodnie z przepisem art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.). Stosownie do tego przepisu, pracownikowi samorządowemu z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań może zostać przyznany dodatek specjalny. Dodatki specjalne dla Zastępców Prezydenta zostały przyznane od dnia powołania na stanowisko Zastępcy na czas pełnienia funkcji Zastępcy Prezydenta Miasta. Zastępcy zostali powołani na czas nieokreślony. Dodatki specjalne zostały przyznane przez Prezydenta Miasta w pismach: NA.II.1121-92-1/10 z dnia 10 grudnia 2010 r., NA.II.1121-93-1/10 z dnia 28 grudnia 2010 r., NA.II.1121-93-1/10 z dnia 28 grudnia 2010 r. Pisma te podpisali także p.o. Dyrektora Generalnego Urzędu, były Naczelnik Wydziału Nadzoru i Administracji, Kierownik i Główny Specjalista Referatu Kadr.*

Wniosek nr 1

Przeanalizować prawidłowość przyznania dodatków specjalnych dla pracowników Urzędu Miasta, mając na uwadze przepisy art. 36 ust. 5 ustawy

z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.).

- *W okresie od 1 kwietnia 2010 do dnia zakończenia kontroli, tj. 17 lutego 2012 r., w Urzędzie Miasta Częstochowy funkcjonowały oddzielne stanowiska Sekretarza Miasta i Dyrektora Generalnego Urzędu Miasta, podległe bezpośrednio Prezydentowi Miasta, na których zatrudniono pracowników.*

Oddzielenie tych stanowisk przewidziano w zarządzeniu Prezydenta Miasta Częstochowy Nr k/120/10 z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Częstochowy.

W Regulaminach Wynagradzania pracowników Urzędu Miasta Częstochowy, wprowadzonych:

- *zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy Nr k/90/09 z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania w Urzędzie Miasta Częstochowy, po zmianie wprowadzonej zarządzeniem Nr k/124/10 z dnia 20 maja 2010 r.,*
- *a następnie zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy Nr k/136/10 z dnia 16 lipca 2010 r. w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania w Urzędzie Miasta Częstochowy z późn. zm.,*

określono minimalne wymagania kwalifikacyjne i poziom wynagrodzenia dla Dyrektora Generalnego Urzędu i Sekretarza Miasta, na tym samym poziomie.

Przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.) nie przewidują funkcjonowania stanowiska dyrektora generalnego urzędu równoległe ze stanowiskiem sekretarza. Ponadto, w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 50, poz. 398 z późn. zm.) nie przewidziano stanowiska dyrektora generalnego urzędu i nie określono dla niego minimalnego wynagrodzenia zasadniczego i wymagań kwalifikacyjnych niezbędnych do wykonywania pracy.

W związku z powyższym wprowadzenie odrębnego stanowiska Dyrektora Generalnego Urzędu wykraczało poza kompetencje Prezydenta Miasta.

Zmiany organizacyjne polegające na wyodrębnieniu od 1 kwietnia 2010 r. stanowiska Dyrektora Generalnego Urzędu wprowadził p. Piotr Kurpios – pełniący funkcję Prezydenta Miasta Częstochowy. Od dnia 10 grudnia 2010 r. odpowiedzialny za prawidłowe zorganizowanie działalności Urzędu Miasta Częstochowy był p. Krzysztof Matyjaszczyk - Prezydent Miasta Częstochowy.

Wniosek nr 2

Podjąć działania w celu dostosowania funkcjonujących w Urzędzie Miasta stanowisk pracowników do przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 50, poz. 398 z późn. zm.).

- *W styczniu 2011 r. dokonano wypłaty dodatków do wynagrodzeń za grudzień 2010 r. dla sześciu pracowników Urzędu Miasta. Wypłaty dokonano po terminie określonym w Regulaminie Wynagradzania pracowników Urzędu Miasta w Częstochowie, wprowadzonym zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy Nr k/136/10 z dnia 16 lipca 2010 r. w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania w Urzędzie Miasta*

Częstochowy z późn. zm. oraz w Regulaminie Pracy Urzędu Miasta Częstochowy, wprowadzonym zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy Nr 31/04 z dnia 29 września 2004 r. z późn. zm.

Zgodnie z postanowieniami tych zarządzeń, wynagrodzenie za pracę powinno być wypłacone najpóźniej do ostatniego dnia roboczego każdego miesiąca.

Naruszono tym przepis art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W związku z powyższym, na dzień 31 grudnia 2010 r. wystąpiły w Urzędzie Miasta Częstochowy zobowiązania wymagalne w łącznej kwocie 6.864,55 zł. Wyrównania wynagrodzeń wypłacono 14 i 28 stycznia 2011 r.

Dodatki do wynagrodzeń dla sześciu pracowników nie zostały uwzględnione w liście płac za grudzień 2010 r. Listy płac były sporządzane za pomocą programu komputerowego przez pracowników Referatu Wynagrodzeń w Wydziale Finansowo-Księgowym w oparciu o dokumenty źródłowe wprowadzone przez pracowników Referatu Kadr w Wydziale Nadzoru i Administracji.

Zgodnie z wyjaśnieniami złożonymi w trakcie kontroli przez pracowników Urzędu Miasta, dodatki do wynagrodzeń zostały wprowadzone w grudniu do systemu kadrowo – płacowego, a ich nieuwzględnienie w liście płac było wynikiem niedoskonałości programu komputerowego.

W celu wyeliminowania nieprawidłowości, w programie kadrowo-płacowym stworzono raport, wykazujący różnice pomiędzy danymi kadrowymi a wynagrodzeniami na liście wynagrodzeń.

Nadzór nad zadaniami w zakresie aktualizacji danych kadrowo-płacowych sprawował były Naczelnik Wydziału Nadzoru i Administracji, a nadzór w zakresie sporządzania list płac sprawowała była Główna Księgowa Urzędu oraz, w dniach 30 i 31 grudnia 2010 r., Zastępca Naczelnika Wydziału Finansowo-Księgowego, w związku z nieobecnością Głównego Księgowego.

W zakresie dotacji dla jednostek sektora finansów publicznych:

- W 2010 r. przekazano dotację dla Miejskiego Szpitala Zespołonego w Częstochowie na zakup sprzętu medycznego, udzieloną umową dotacji nr CRU/3174/2010 z dnia 6 września 2010 r. Następnie w styczniu 2011 r. zaakceptowano rozliczenie dotacji, w którym uwzględniono wydatki na zakup poszczególnych elementów sprzętu medycznego wyższe niż ustalono w umowie. Naruszono tym przepis art. 252 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym dotacje udzielone z budżetu jednostki samorządu terytorialnego pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności, o których mowa w pkt 1 lub pkt 2.

Na podstawie umowy zmienionej aneksami o numerach od 1 do 3 Szpital otrzymał dotację w wysokości 1.429.967,45 zł na zakup sprzętu medycznego. Zakres rzeczowy i nakłady do poniesienia na poszczególne elementy sprzętu ustalono w harmonogramie rzeczowo-finansowym, załączonym do umowy dotacji.

Dotację przekazano na podstawie wniosków złożonych przez Szpital, do których dołączono kserokopie faktur za zakup sprzętu medycznego. Rozliczenie dotacji Szpital złożył 13 stycznia 2011 r. Ze złożonych dokumentów wynikało, że w terminie umownym dokonano zakupów sprzętu medycznego, na który udzielono dotacji. Łączne nakłady na

zakup sprzętu sfinansowane z dotacji były zgodne z kwotą dotacji. Jednak w zakresie niektórych pozycji harmonogramu rzeczowo-finansowego, w rozliczeniu uwzględniono sfinansowane z dotacji nakłady na sprzęt w wysokości wyższej niż nakłady przewidziane w harmonogramie. Dotyczy to nakładów na:

- *stabilizator zewnętrzny - wartość nakładów wg harmonogramu wynosiła 10.000 zł, wartość sfinansowana z dotacji - 31.875,30 zł,*
- *lampa zabiegowa - wartość nakładów wg harmonogramu wynosiła 3.500 zł, wartość sfinansowana z dotacji - 5.623,92 zł,*
- *lampa do fototerapii 3 szt. - wartość nakładów wg harmonogramu wynosiła 12.000 zł, wartość sfinansowana z dotacji - 12.840 zł,*
- *ssak transportowy – wartość nakładów wg harmonogramu wynosiła 4.500 zł, wartość sfinansowana z dotacji - 4.519,68 zł,*
- *bilirubinometr - wartość nakładów wg harmonogramu wynosiła 18.000 zł, wartość sfinansowana z dotacji - 20.679,89 zł,*
- *laryngoskop do trudnych intubacji - wartość nakładów wg harmonogramu wynosiła 3.000 zł, wartość sfinansowana z dotacji - 4.269,30 zł,*
- *aparat do znieczulenia ogólnego 5 szt. - wartość nakładów wg harmonogramu wynosiła 900.000 zł, wartość sfinansowana z dotacji - 905.100 zł,*
- *pila do cięcia gipsu - wartość nakładów wg harmonogramu wynosiła 2.500 zł, wartość sfinansowana z dotacji - 2.605,45 zł.*

Łącznie wartość wskazanych zakupów była wyższa niż nakłady przewidziane w umowie na zakup tej aparatury o kwotę 34.013,54 zł.

Zadania w zakresie kontroli prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji dla Miejskiego Szpitala Zespołonego wykonywali pracownicy Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych (który został następnie przekształcony w Wydział Zdrowia oraz Wydział Promocji Zatrudnienia i Spraw Społecznych). Nadzór w tym zakresie sprawował były Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

Wniosek nr 3

Podjąć działania w celu ponownego rozliczenia dotacji udzielonej Miejskiemu Szpitalowi Zespołonemu w Częstochowie, na podstawie umowy dotacji nr CRU/3174/2010 z dnia 6 września 2010 r. (po zmianach), a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego wykorzystania dotacji, wyegzekwować ich zwrot do budżetu Miasta, mając na uwadze postanowienia ww. umowy dotacji oraz przepis art. 252 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi:

- *W latach 2008 – 2011 z budżetu Miasta Częstochowy na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydatkowano środki w wysokości niższej niż uzyskano dochody z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z przepisem art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2007 r. Nr 70, poz. 473), dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogły być wykorzystane jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.*

Różnica pomiędzy wykonanymi dochodami a wykonanymi wydatkami ujętymi w Miejskich Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta

Częstochowy w 2008 r. wyniosła 424.912,64 zł, w 2009 r. wyniosła 253.375,36 zł, w 2010 r. wyniosła 336.949,57 zł, w 2011 r. wyniosła 227.506,61 zł.

Środki stanowiące różnicę pomiędzy wykonanymi dochodami z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu a wydatkami zrealizowanymi w Miejskich Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozostały w budżecie Miasta Częstochowy.

Za prawidłową gospodarkę finansową zgodnie z przepisem art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), a poprzednio art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) odpowiadał do dnia 18 listopada 2009 r. p. Tadeusz Wrona – były Prezydent Miasta Częstochowy, następnie p. Piotr Kurpios – pełniący funkcję Prezydenta Miasta Częstochowy od dnia 27 listopada 2009 r., a następnie od dnia 10 grudnia 2010 r. p. Krzysztof Matyjaszczyk – Prezydent Miasta Częstochowy.

Wniosek nr 4

Podjąć działania w celu wydatkowania środków uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na realizację zadań ujętych w Miejskich Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z przepisami art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473).

W zakresie wymiaru podatku od nieruchomości:

- W wyniku kontroli prawidłowości opodatkowania podatkiem od nieruchomości osób fizycznych i osób prawnych w latach 2009 – 2011 stwierdzono:
 - brak ustalenia w okresie od października 2010 r. do 26 stycznia 2012 r. podatnikowi o numerze konta 59483 wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2010 – 2011. Podatnik nabył w dniu 15 września 2010 r. nieruchomość zabudowaną, oznaczoną jako działka nr 1/2 - tereny mieszkaniowe o powierzchni 287 m² stanowiącą własność Gminy Miasta Częstochowy na podstawie umowy sprzedaży spisanej w formie aktu notarialnego Rep. A. Nr 6079/2010. Organ podatkowy dopiero w dniu 27 stycznia 2012 r., tj. w trakcie trwania kontroli, postanowieniem Nr FK-1.3120.5.16.2012 wszczął z urzędu postępowanie w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za lata 2010 – 2012 i wezwał osobę fizyczną do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości.
 - brak ustalenia w okresie od 1 września 2009 r. do 29 stycznia 2012 r., podatnikowi - dzierżawcy działki nr 26/1 obręb 40 stanowiącej własność Gminy Miasta Częstochowy (brak numeru konta) wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za lata 2009 – 2010. Podatnik na podstawie umowy dzierżawy Nr MN-IV.72243-6-10/09 z dnia 24 sierpnia 2009 r. dzierżawił grunt stanowiący własność Gminy Miasta Częstochowy w okresie od 1 września 2009 r. do 31 sierpnia 2010 r. Organ podatkowy dopiero w dniu 30 stycznia 2012 r., tj. w trakcie trwania kontroli, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2009 – 2010 i wezwał osobę fizyczną do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości.

- *brak ustalenia w okresie od maja 2011 r. do stycznia 2012 r., podatnikowi (brak numeru konta) wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2009 – 2010.*

Podatnik nabył w dniu 26 kwietnia 2011 r. działkę nr 11/1 obręb 275 o pow. 617 m² stanowiącą własność Gminy Miasta Częstochowy, na podstawie umowy sprzedaży spisanej w formie aktu notarialnego Rep. A nr 2697/2011. Organ podatkowy dopiero w dniu 1 lutego 2012 r. w trakcie trwania czynności kontrolnych wszczął z urzędu postępowanie w sprawie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości i wezwał nabywcę do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości.

W dniu 8 lutego 2012 r. podatnik złożył informację w sprawie podatku od nieruchomości.

Decyzjami Nr FK-I.3120.8202.2012 z dnia 9 lutego 2012 r. i Nr FK-I.3120.8203.2012 z dnia 9 lutego 2012 r. ustalony został podatek od nieruchomości za okres od 1 maja 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. i na 2012 r.

- *brak ustalenia w okresie od maja 2009 r. do 7 lutego 2012 r. podatnikowi - dzierżawcy części działki nr 1 k.m. 153 o pow. 290,00 m² (brak numeru konta), wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2009 – 2010.*

Podatnik dzierżawił nieruchomość gruntową składającą się z części działki nr 1 k.m. 153 o powierzchni 290,00 m² stanowiącą własność Gminy Miasta Częstochowy, na podstawie umowy dzierżawy Nr MN-IV.72243-4-40/09 z dnia 17 kwietnia 2009 r. w okresie od 1 maja 2009 r. do 30 kwietnia 2010 r.

Organ podatkowy dopiero w dniu 8 lutego 2012 r., w trakcie trwania czynności kontrolnych, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za lata 2009 – 2010 i jednocześnie wezwał podatnika do złożenia informacji w sprawie podatku od nieruchomości.

Zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 3 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 lit a) ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają grunty oraz budynki lub ich części, a podatnikami podatku od nieruchomości są m.in. osoby fizyczne będące właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych oraz posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem.

Zgodnie natomiast z przepisami art. 6 ust. 1 i ust. 7 przytoczonej ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku, a podatek od nieruchomości na rok podatkowy od osób fizycznych ustala w drodze decyzji organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

Natomiast zgodnie z przepisem art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego ustalającej wysokość tego zobowiązania.

- *brak ustalenia w okresie od września 2010 r. do 26 stycznia 2012 r., podatnikowi (brak numeru konta) - nabywcy w dniu 19 sierpnia 2010 r. nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, oznaczonej numerem geodezyjnym 61 o powierzchni*

0,3004 ha, wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za lata 2010 – 2011.

Podatnik w dniu 19 sierpnia 2010 r. nabył zabudowaną działkę na podstawie umowy sprzedaży spisanej w formie aktu notarialnego Rep. A Nr 5401/2010. Organ podatkowy dopiero w dniu 27 stycznia 2012 r., tj. w trakcie trwania kontroli, postanowieniami Nr FK.II.3120.2.1.2012 i Nr FK.II.3120.2.2.2012 wszczął z urzędu postępowanie podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania z tytułu podatku od nieruchomości za 2010 r. i 2011 r. Stosownie do przepisów art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.) opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają grunty oraz budynki lub ich części, a podatnikami podatku od nieruchomości są m.in. osoby prawne będące właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych. Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 i ust. 9 przytoczonej ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku, a osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki niemające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane:

1) składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku i wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości - bez wezwania - na rachunek właściwej gminy, w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do dnia 15 każdego miesiąca, a za styczeń do dnia 31 stycznia.

Ponadto zgodnie z postanowieniami § 49 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) o dokonanych zmianach w danych ewidencyjnych gruntów i budynków starosta zawiadamia organy podatkowe, w wypadku zmian danych mających znaczenie dla wymiaru podatków, a w tym m. in. podatku od nieruchomości.

Stosownie do przepisów art. 272 i 274 a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn.zm.) organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272a, dokonują czynności sprawdzających mających na celu m. in. sprawdzenie terminowości składania deklaracji oraz mogą zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.

Przyczyną powyższych nieprawidłowości był brak ustalenia szczegółowych procedur w zakresie przepływu informacji pomiędzy Wydziałami Mienia i Nadzoru Właścicielskiego oraz Wydziałem Geodezji i Kartografii a Wydziałem Finansowo – Księgowym w Zarządzeniach Prezydenta Miasta: Nr 88/11 z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Częstochowy, które weszło w życie od 1 stycznia 2011 r. i wcześniejszym Nr k/110/10 z dnia 20 lutego 2010 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Częstochowy ze zmianami.

Ustalono również, że wdrożony od 2010 r. system automatycznego przekazywania danych pomiędzy dwoma systemami informatycznymi (z systemu geodezyjnego do systemu podatkowego, w tym do podsystemu Należności) nie działał prawidłowo w związku z brakiem dokonania weryfikacji danych przez pracowników Urzędu.

Zadania w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości od osób prawnych i od osób fizycznych wykonywali Inspektorzy Referatu Opodatkowania Nieruchomości Osób Fizycznych i Referatu Opodatkowania Osób Prawnych, Środków Transportowych oraz Innych Podatków i Opłat Lokalnych. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawowali Kierownicy tych referatów.

Nadzór nad całością spraw realizowanych przez ww. referaty sprawował Zastępca Naczelnika Wydziału Finansowo – Księgowego w Urzędzie Miasta Częstochowy.

Zadania w zakresie opracowywania dokumentacji opisującej przyjęte zasady prowadzenia polityki rachunkowości w Urzędzie Miasta Częstochowy w okresie objętym kontrolą powierzono byłemu Głównemu Księgowemu Urzędu Miasta Częstochowy w zakresie obowiązków z dnia 26 września 2003 r. i w dniu 18 października 2011 r. Głównemu Księgowemu Urzędowi Miasta Częstochowy.

Wniosek nr 5

Podjąć działania w celu dokonania analizy powszechności opodatkowania podatkiem od nieruchomości w latach 2008-2012 nieruchomości sprzedanych przez Gminę Miasto Częstochowa oraz nieruchomości dzierżawionych, a w przypadku stwierdzenia braku ustalenia zobowiązania podatkowego, podjąć działania w celu wydania decyzji w sprawie podatku od nieruchomości, mając na uwadze przepis art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.) w związku z przepisami ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.).

Wniosek nr 6

Opracować szczegółowe procedury kontroli zarządczej w zakresie przepływu informacji pomiędzy poszczególnymi wydziałami Urzędu Miasta Częstochowy, a w szczególności w zakresie powszechności opodatkowania podatkiem od nieruchomości, mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Opodatkowania Nieruchomości Osób Fizycznych i Referatu Opodatkowania Osób Prawnych, Środków Transportowych oraz Innych Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie prawidłowego dokonywania wymiaru podatku od nieruchomości oraz przeprowadzania postępowań podatkowych, stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W latach 2010-2011 nieprawidłowo udzielono zamówień publicznych na promocję Miasta Częstochowy, przez Częstochowski Klub Motocyklowy „Włókniarz” Spółka Akcyjna oraz Klub Sportowy „AZS Częstochowa” Sportowa Spółka Akcyjna. W szczególności:*

- przedmiot zadania w ww. postępowaniach został opisany z naruszeniem zasad uczciwej konkurencji, gdyż wskazano w nim wykonawcę zadania, czym naruszono przepis art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223 poz. 1655 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.);
- udzielono zamówienia w trybie z wolnej ręki, pomimo braku spełnienia przesłanek do zastosowania tego trybu. Naruszono tym przepis art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223 poz. 1655 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.). Jako podstawę do zastosowania tego trybu wskazano art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a ww. ustawy, tj. udzielenie zamówienia na dostawę, usługi lub roboty budowlane, które mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze. W związku z faktem, że wykonawca usługi nie był jedynym mogącym ww. zamówienie wykonać, nie spełniono opisywanej przesłanki;
- w umowach o zamówienie publiczne zawartych w latach 2010 i 2011 ustalono nieprawidłowo wynagrodzenie ryczałtowe płatne w formie zaliczki. Zgodnie z art. 151a ust. 3 ww. ustawy, zamawiający nie może udzielić zaliczki, jeżeli wykonawca został wybrany w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub z wolnej ręki.

Zadania związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania w sprawie zamówień publicznych należały do pracowników Wydziału Kultury, Promocji i Sportu (poprzednio: Wydziału Edukacji i Sportu), nad którymi nadzór sprawowali byli p.o. Naczelnicy tego Wydziału.

W imieniu Miasta Częstochowy umowy o świadczenie usług promocyjnych zawarli:

- umowę nr ES.III.3026-2/10 z dnia 8 lutego 2010 r. z Klubem Sportowym „AZS Częstochowa” SSA na kwotę 450.000 zł oraz umowę nr ES.III.3026-5/10 z dnia 5 marca 2010 r. z Częstochowskim Klubem Motocyklowym „Włókniarz” Częstochowa SA na kwotę 450.000 zł zawarli p. Ryszard Majer – były Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy oraz były p.o. Naczelnika Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy;
 - umowę nr ES.I.3026-7/10 z dnia 22 września 2010 r. z Częstochowskim Klubem Motocyklowym „Włókniarz” Częstochowa SA na kwotę 300.000 zł zawarli p. Piotr Kurpios – pełniący wówczas funkcję Prezydenta Miasta Częstochowy oraz były Zastępca Naczelnika Wydziału Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Częstochowy;
 - umowę nr KPS.3032.4.4.2011 z dnia 25 marca 2011 r. z Klubem Sportowym „AZS Częstochowa” SSA na kwotę 270.000 zł oraz umowę nr KPS.3032.4.5.2011 z dnia 25 marca 2011 r. z Częstochowskim Klubem Motocyklowym „Włókniarz” Częstochowa SA na kwotę 270.000 zł zawarli p. Jarosław Marszałek – Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy oraz były p.o. Naczelnika Wydziału Kultury, Promocji i Sportu.
- W 2010 r. przeprowadzono postępowanie o zamówienie publiczne na zadanie pn.: „Kompleksowe prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt w Częstochowie przy ul. Gilowej 44/46 w 2011 r.”, w którym nieprawidłowo opisano przedmiot zamówienia. W ogłoszeniu o zamówieniu oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia ustalono, że zakres zamówienia obejmował będzie całodobowe prowadzenie schroniska, wylapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy, zapewnienie całodobowej opieki (w tym lekarsko – weterynaryjnej) zabląkanym na terenie Gminy Częstochowa, osłabionym bądź rannym zwierzętom wolno żyjącym.

W ramach przedmiotu zamówienia wykonawcy mieli zrealizować zgodnie z dokumentami załączonymi do ofert:

- program pozyskiwania funduszy spoza budżetu Miasta na realizację kompleksowych zadań związanych z prowadzeniem schroniska,
- program aktywizujący społeczność lokalną z podziałem na grupy wiekowe w celu realizacji działań na rzecz schroniska,
- program współpracy z wolontariuszami,
- program adopcji zwierząt przebywających w schronisku, w tym adopcji internetowej,
- program akcji społecznych promujących wrażliwy stosunek do zwierząt.

W ogłoszeniu o zamówieniu oraz w siwz, nie ustalono szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia w zakresie zrealizowania przez wykonawców powyżej wymienionych programów, czym naruszono przepis art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.). Zgodnie z ww. przepisem przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Z kolei zgodnie z ust. 2 ww. przepisu, przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

Ponadto w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia:

- nieprawidłowo ustalono warunek udziału w postępowaniu w zakresie dysponowania osobami, które posiadają odpowiednie kwalifikacje uprawniające do opieki nad zwierzętami tj. posiadającymi doświadczenie w opiece nad zwierzętami w placówce, w której przebywało jednocześnie 50 zwierząt (...). Zgodnie z przepisem art. 7 ust 1 i 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.
- nie wskazano precyzyjnego sposobu, w jaki będą przydzielane punkty cząstkowe za poszczególne programy ani na czym polegała będzie ocena załączonych do ofert programów. W siwz jako kryterium wyboru oferty najkorzystniejszej wskazano: cenę – waga 90% oraz przedstawienie „programów na rzecz schroniska i zwierząt” – waga 10%.

Za ww. programy ustalono przewidywaną liczbę punktów cząstkowych w poszczególnych blokach, tj.:

- program pozyskiwania funduszy spoza budżetu Miasta na realizację kompleksowych zadań związanych z prowadzeniem schroniska – 30 pkt,
- program aktywizujący społeczność lokalną z podziałem na grupy wiekowe w celu realizacji działań na rzecz schroniska – 20 pkt,
- program współpracy z wolontariuszami – 10 pkt,
- program adopcji zwierząt przebywających w schronisku – 30 pkt,
- program akcji społecznych promujących wrażliwy stosunek do zwierząt – 10 pkt.

Powyższe naruszało przepis art. 36 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), zgodnie z którym specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert;

- nie wezwano wykonawców biorących udział w postępowaniu, mając na uwadze przepis art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.) do złożenia w wyznaczonym terminie dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, bądź na podstawie ust. 4 wezwać wykonawców do złożenia wyjaśnień w sprawie.

Zamawiający żądał spełnienia przez wykonawców warunku udziału w postępowaniu w zakresie dysponowania osobami, które posiadają odpowiednie kwalifikacje

uprawniające do opieki nad zwierzętami, tj. posiadającymi doświadczenie w opiece nad zwierzętami w placówce, w której przebywało jednocześnie 50 zwierząt. Zamawiający na potwierdzenie spełnienia powyższego warunku żądał wykazu sporządzonego wg wzoru stanowiącego zał. nr 3 do siwz. W załączonych do ofert wykazach, nie zamieszczono informacji w zakresie posiadania przez wskazane w nich osoby wymaganego doświadczenia.

Obowiązki w zakresie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia, w tym sporządzenie projektu specyfikacji istotnych warunków oraz projektu ogłoszenia należały do członków komisji przetargowej powołanej do przeprowadzenia zamówienia na podstawie pisma z dnia 19.10.2010 r. Powyższy dokument został podpisany przez p. Marcina Biernata – byłego Zastępcę Prezydenta Miasta Częstochowy.

Umowę Nr IZ-II.272.1.2011 z dnia 11 stycznia 2011 r. na kwotę 800.000 zł na kompleksowe prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt przy ul. Gilowej 44/46 w Częstochowie w 2011 r. w imieniu Miasta zawarł p. Mirosław Soborak – Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy i Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska Rolnictwa i Leśnictwa przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miasta Częstochowy biorącymi udział w przygotowaniu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, stosownie do wymogów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W obowiązujących przepisach wewnętrznych wprowadzonych Zarządzeniem Nr 88/11 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Częstochowy ze zmianami opisujących przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości nie zawarto przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń, zasad prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej dla następujących kont wprowadzonych do stosowania ww. Zarządzeniem:
Konta bilansowe:
021 – „Pozostałe wartości niematerialne i prawne”,
201 – „Należności z tytułu sprzedaży składników majątkowych Gminy”,
202 – „Zobowiązania wobec dostawców”,
203 – „Należności z tytułu sprzedaży składników majątkowych Skarbu Państwa”,
204 – „Należności z tytułu dochodów niepodatkowych Gminy”,
205 – „Należności z tytułu dochodów niepodatkowych Skarbu Państwa”,
206 – „Należności z tytułu realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska”,
207 – „Zobowiązania z tytułu realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska”,
208 – „Należności z tytułu świadczonych usług geodezyjnych i kartograficznych”,
221 – „Należności z tytułu podatków i opłat lokalnych”,
235 – „Rozrachunki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych”,
239 – „Rozrachunki z tytułu sum depozytowych”,
241 – „Rozrachunki z tytułu dodatków mieszkaniowych”,
242 – „Należności dochodzone na drodze sądowej”,
243 – „Rozrachunki z tytułu prac społecznie użytecznych”,
721 – „Przychody z tytułu dochodów niepodatkowych”*

722 – „Przychody z tytułu dochodów gminy”.

Konta pozabilansowe:

979 – „Zobowiązania z tytułu decyzji o zajęciu pasa drogowego”,

982 – „Należności Gminy z tytułu zadań zleconych”,

983 – „Rozrachunki z osobami trzecimi z tytułu odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe podatnika”,

984 – „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobierania przez nich podatków i opłat podlegających przypisaniu na kontach podatników”,

985 – „Zobowiązania warunkowe”,

986 – „Kwartalny stan zobowiązań wymagalnych ujętych w sprawozdaniu Rb-Z”,

987 – „Kwartalny stan należności wymagalnych ujętych w sprawozdaniu Rb-N”,

988 – „Należności warunkowe w walucie Euro – Fundusze Pomocowe”,

989 – „Należności warunkowe”,

990 – „Kwartalny stan odsetek wymagalnych”,

991 – „Własne środki trwale oddane w użytkowanie innym jednostkom”,

992 – „Środki trwale w likwidacji”,

993 – „Ewidencja obcych środków trwałych”,

994 – „Należności zabezpieczone hipotekami”,

995 – „Należności niepodatkowe zabezpieczone hipotekami”.

Powyższe było wymagane przepisem art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) w związku z prowadzeniem księgowości w systemie komputerowym.

Zgodnie z przytoczonym przepisem jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.

Przygotowanie projektu oraz aktualizacja zapisów w zakresie polityki rachunkowości Urzędu Miasta Częstochowy należało do obowiązków Zastępcy Naczelnika Wydziału Finansowo- Księgowego.

Wniosek nr 9

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości Urzędu Miasta Częstochowy o zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej dla stosowanych kont, stosownie do przepisu art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) oraz postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.).

- W 2011 r. księgi rachunkowe za 2010 r. nie zostały wydrukowane bądź przeniesione na inny trwały nośnik danych na koniec roku obrotowego. Powyższe było niezgodne

z przepisem art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zgodnie z którym księgi rachunkowe należy wydrukować nie później niż na koniec roku obrotowego, a za równoważne z wydrukiem uznaje się przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych zapewniający trwałość zapisu informacji, przez czas nie krótszy od wymaganego dla przechowywania ksiąg rachunkowych.

Za 2010 r. przedłożono zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej oraz kont ksiąg pomocniczych w wersji elektronicznej. W formie ręcznej prowadzona jest przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta Częstochowy ewidencja ilościowa pozostałych środków trwałych.

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych Urzędu Miasta Częstochowy wykonywali pracownicy Wydziału Finansowo – Księgowego. Nadzór w tym zakresie sprawował były Główny Księgowy Urzędu Miasta Częstochowy.

Wniosek nr 10

Wydrukować lub przenieść na informatyczny nośnik danych wszystkie księgi rachunkowe za 2010 r., stosownie do przepisu art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- *W dzienniku księgowania Urzędu Miasta Częstochowy za 2010 r. na łączną liczbę 14.3891 zapisów 7.058 zapisów nie zawierało tekstu opisu operacji. Ponadto, wprowadzając opis operacji, stosowano skróty np.: A, B, C, D, E, F, G, MZD, PBI, ZUD, ABM, EKA, CMF, GSG itp., pomimo braku pisemnego objaśnienia skrótów lub kodów. W ówczesnie obowiązującej w Urzędzie Miasta Częstochowy polityce rachunkowości wprowadzonej Zarządzeniem Prezydenta Miasta Częstochowy Nr k/110/10 z dnia 20 lutego 2010 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Częstochowy ze zmianami, a także obecnie obowiązującej polityce rachunkowości wprowadzonej Zarządzeniem Nr 88/11 z dnia 7 marca 2011 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miasta Częstochowy z późniejszymi zmianami nie zawarto objaśnienia stosowanych skrótów w zapisach księgowych. Powyższe było niezgodne z przepisem art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), zgodnie z którymi zapis księgowy powinien zawierać zrozumiały tekst, skrót lub kod opisu operacji, z tym że należy posiadać pisemne objaśnienia treści skrótów lub kodów. Przygotowanie projektu oraz aktualizacja zapisów w zakresie Polityki Rachunkowości Urzędu Miasta Częstochowy należało do obowiązków Zastępcy Naczelnika Wydziału Finansowo – Księgowego.*

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Finansowo – Księgowego Urzędu Miasta Częstochowy w zakresie dokonywania zapisów księgowych stosownie do przepisów art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68, art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostkami:

- *Nie ustanowiono trwałego zarządu na rzecz wszystkich nieruchomości stanowiących mienie Miasta Częstochowy przekazanych do korzystania samorządowym zakładom budżetowym. Zgodnie z przepisem art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) trwały zarząd jest właściwą formą władania nieruchomościami przez jednostki organizacyjne.*

Na podstawie umowy Nr MN.IV.6850.1.16.2011 z dnia 30 grudnia 2011 r. Miasto Częstochowa oddało na rzecz Cmentarza Komunalnego w Częstochowie w bezpłatne użyczenie na okres od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2012 r. nieruchomości gruntowe zabudowane wraz ze środkami trwałymi oraz środkami o charakterze wyposażenia w celu prowadzenia działalności statutowej nieruchomości gruntowe:

- *przy ul. Radomskiej 117, dz. nr 25/6, 17/2, 18, 1049/2, 1049/3 oraz działkę 1/1, obręb nr 91 Grabówka o łącznej pow. 11,15 ha, zabudowana budynkiem administracyjno – biurowym, budynkiem ceremonii pogrzebowych, budynkami sanitariatów,*
- *przy ul. Cmentarnej, oznaczonej jako działka nr 198, obręb nr 22 o pow. 0,5629 ha, zabudowaną domem przedpogrzebowym,*
- *przy ul. Krakowskiej 16, oznaczonej jako działka nr 38, obręb 148 o pow. 0,1084 ha, zabudowaną budynkiem usług pogrzebowych.*

Umowę użyczenia Nr MN-IV.6850.1.16.2011 z dnia 30 grudnia 2011 r. w imieniu Miasta zawarł p. Mirosław Soborak – Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy wraz z Zastępcą Naczelnika Wydziału Mienia i Nadzoru Właścicielskiego.

Poprzednio ww. nieruchomościami Cmentarz Komunalny w Częstochowie dysponował na podstawie umowy użyczenia Nr MN.IV.72243-17-8/09 z 29.12.2009 r.

Ponadto na rzecz zakładu budżetowego pn. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie nie przekazano w trwały zarząd :

- *nieruchomości gruntowej położonej w Parku przy ul. 3 Maja składającej się z budynku administracyjno – socjalnego i kortów tenisowych oraz części działki nr 3 o pow. 0,5 ha. MOSiR obecnie dysponuje powyższą nieruchomością na podstawie umowy użyczenia Nr N.IV.72243-17-38/07/09 z dnia 04.02.2009 r. Umowę w imieniu Miasta zawarł p. Zdzisław Ludwin – były Zastępca Prezydenta Miasta wraz z Naczelnikiem Wydziału Mienia i Nadzoru Właścicielskiego;*
- *Parkingu przy ul. Waszyngtona 14 (część dz. nr 91). Na podstawie Zarządzenia Nr 389/11 Prezydenta Miasta Częstochowa z dnia 1 sierpnia 2011 r. oraz na podstawie umowy Nr MN-IV.6850.1.4.2011 z 4 sierpnia 2011 r. oddano w bezpłatne użyczenie MOSiR, na okres od 5 sierpnia 2011 r. do 4 sierpnia 2012 r. Umowę w imieniu Miasta zawarł p. Mirosław Soborak – Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy wraz z Zastępcą Naczelnika Wydziału Mienia i Nadzoru Właścicielskiego;*
- *Parkingu przy ul. Żwirki i Wigury i parkingu przy zbiegu ulic Św. Jadwigi i Ks. Kubiny. MOSiR zarządza ww. parkingami na podstawie Uchwały nr 40/18/95 Zarządu Miasta Częstochowy z dnia 16 lutego 1995 r. oraz uchwały Nr 18/2/2001 Zarządu Miasta Częstochowy z dnia 15 stycznia 2001 r. w sprawie wyznaczenia miejsc parkingowych będących w zarządzie miasta Częstochowy, na których pobierane są opłaty za parkowanie.*

Wniosek nr 12

Podjąć działania w celu ustanowienia trwałego zarządu w stosunku do nieruchomości będących we władaniu zakładów budżetowych Gminy Miasta Częstochowy, stosownie do przepisów art. 43 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.

o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) w związku z art. 61 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

- *Rada Miasta Częstochowy w związku z wejściem w życie przepisu art. 16 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) nie ustaliła dla zakładów budżetowych: Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie oraz Cmentarza Komunalnego w Częstochowie terminów i sposobu ustalania zaliczkowych wpłat nadwyżki środków obrotowych dokonywanych przez zakłady do budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposobu i terminów rocznych rozliczeń i dokonywania wpłat do budżetu.*

W zarządzeniach Prezydenta Miasta Częstochowy o numerach: 110/03 z dnia 29 stycznia 2003 roku, 1031/04 z dnia 16 lutego 2004 roku, 517/07 z dnia 1 sierpnia 2007 roku, 2611/10 z dnia 31 maja 2010 roku w sprawie zasad wykonywania budżetu Miasta Częstochowy przez samorządowe jednostki sektora finansów publicznych ustalono, że „zakłady budżetowe korzystające z dotacji przedmiotowych przekazują na rachunek bieżący Miasta nadwyżki środków obrotowych, co kwartał w terminie 20 dni po zakończeniu kwartału, a za IV kwartał – zaliczkowo, w terminie do dnia 20 grudnia roku budżetowego”. Ponadto w zarządzeniu nr 577/11 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 8 grudnia 2011 r. zawarto zapis, że „zakłady budżetowe przekazują na rachunek bieżący budżetu Gminy Miasta Częstochowy nadwyżkę środków obrotowych ustaloną na koniec roku budżetowego w terminie 14 dni od złożenia rocznego sprawozdania Rb – 30S, tj. do dnia 14 lutego roku następnego”. Rada Miasta Częstochowy Uchwałą Nr 284/XVIII/2012 z dnia 26 stycznia 2012 r. zwolniła samorządowy zakład budżetowy Cmentarz Komunalny w Częstochowie z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu Gminy Miasta Częstochowy. Natomiast Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie w latach 2009-2011 nie wypracował nadwyżki budżetowej.

Przygotowanie projektów uchwał (aktów prawnych) należało zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym do pracowników wydziałów prowadzących sprawy zakładów budżetowych, tj. do Wydziału Komunalnego i Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Nadzór w tym zakresie sprawowali Naczelnicy tych Wydziałów.

Wniosek nr 13

Przygotować i przedstawić Radzie Miasta Częstochowy projekt uchwały w sprawie ustalenia procedury w zakresie terminów i sposobu ustalania zaliczkowych wpłat nadwyżki środków obrotowych dokonywanych przez zakłady do budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz sposobu i terminów rocznych rozliczeń i dokonywania wpłat do budżetu, stosownie do przepisu art. 16 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) oraz przepisu art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania nieruchomościami:

- *W latach 2005-2007 oddano nieruchomości komunalne w nieodpłatne użytkowanie Zakładowi Gospodarki Mieszkaniowej „TBS” Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie niezgodnie z przepisem art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. 2004 r. Nr 261 poz. 2603).*

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie sp. z o.o. jest jednoosobową spółką Miasta Częstochowa, która została założona w 1998 r. Przedmiotem działania spółki jest m.in. zarządzanie komunalnym zasobem lokali mieszkalnych i użytkowych oraz terenami przynależnymi stanowiącymi własność Gminy Miasta Częstochowy. Mienie komunalne zostało oddane ZGM TBS Sp. z o.o. w nieodpłatne użytkowanie na podstawie następujących aktów notarialnych:

Repertorium A 1931/2005 z dnia 21.12.2005 r.;

Repertorium A 1962/2005 z dnia 28.12.2005 r.;

Repertorium A 1967/2005 z dnia 28.12.2005 r.;

Repertorium A 116/2006 z dnia 08.02.2006 r.;

Repertorium A 133/2006 z dnia 17.02.2006 r.;

Repertorium A 480/2007 z dnia 30.05.2007 r.

Rada Miasta Częstochowy podjęła uchwałę Nr 642/XLIII/2005 z dnia 18 kwietnia 2005 r. w sprawie wyrażenia zgody na obciążenie nieodpłatnym prawem użytkowania na czas nieoznaczony, zabudowanych nieruchomości stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Miasta Częstochowy i nieruchomości niezabudowanych niezbędnych do ich obsługi, będących własnością Gminy Miasta Częstochowy, na rzecz Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej „TBS” Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie przy ulicy Polskiej Organizacji Wojskowej 24. Na podstawie tej uchwały zostały zawarte umowy nieodpłatnego użytkowania w formie ww. aktów notarialnych.

Zgodnie z przepisem art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. 2004 r. Nr 261 poz. 2603, a następnie Dz. U. 2010 r. Nr 102 poz. 651 z późn. zm.) nieruchomości stanowiące własność jednostek samorządu terytorialnego mogą być nieodpłatnie obciążane na rzecz Skarbu Państwa lub innych jednostek samorządu terytorialnego ograniczonymi prawami rzeczowymi.

Wniosek nr 14

Podjąć działania w celu zmiany formy korzystania z mienia komunalnego przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej „TBS” Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie, mając na uwadze przepisy art. 13 ust. 1 i art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.).

- Do dnia zakończenia kontroli nie podjęto dostatecznych działań celem aktualizacji wartości nieruchomości Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste, dla których organem właściwym jest Prezydent Miasta Częstochowy.*

Nie dokonano aktualizacji opłat rocznych dla użytkowników wieczystych o numerach kart (wg wykazu użytkowników wieczystych): 11-11 – opłata ustalona od 1999 r.; 11-120 - opłata ustalona od 2003 r.; 11-105, 11-103, 11-20, 11-194, 11-41, 11-205, 11-263 - opłaty ustalone od 2004 r.; 11-63, 11-55, 11-56 - opłaty ustalone od 2005 r.

Stosownie do przepisu art. 77 ust. 1 i 3 ustawy dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej może być aktualizowana, nie częściej niż raz na trzy lata (poprzednio raz w roku), jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie. Aktualizacji opłaty rocznej dokonuje się z urzędu albo na wniosek użytkownika wieczystego nieruchomości gruntowej, na podstawie wartości nieruchomości gruntowej określonej przez rzeczoznawcę majątkowego. Wycenę tych nieruchomości zapewniają starostowie gospodarujący zasobem Skarbu Państwa, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, którzy zobowiązani są do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny

z zasadami prawidłowej gospodarki, stosownie do przepisów art. 23 ust. 1 pkt 2 oraz art. 12 w związku z art. 11 ust. 1 ww. ustawy.

Sprawy związane z aktualizacją opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wykonywali pracownicy Referatu Gospodarowania Mieniem w Wydziale Mienia i Nadzoru Właścicielskiego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Mienia i Nadzoru Właścicielskiego.

Wniosek nr 15

Rozważyć możliwość podjęcia działań mających na celu ponowną wycenę nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, dla których organem właściwym jest Prezydent Miasta, a w związku z tym aktualizację opłaty rocznej z tego tytułu, mając na uwadze przepisy art. 12 w związku z art. 11 ust. 1, art. 23 ust. 1 pkt 2, art. 77 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnieść do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 28 grudnia 2011 r. do 10 stycznia 2012 r. kontrolę doraźną w zakresie gospodarki finansowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie za okres od 1 stycznia 2007 r. do dnia 10 stycznia 2012 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli podpisanym 16 stycznia 2012 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej. Do Dyrektora Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Częstochowie zostało skierowane odrębne wystąpienie pokontrolne.